

OPONENTSKÝ POSUDEK

Jméno rigorozanta/rigorozantky:	Mgr. Vít Mužík
Téma práce:	Vybrané otázky dědického práva dle zákona č. 141/1950 Sb., občanský zákoník, ve srovnání s recentní právní úpravou
Rozsah práce:	216.839 znaků vlastního textu včetně mezer a poznámek pod čarou
Datum odevzdání práce:	31. 5. 2024

1. Aktuálnost (novost) tématu

Téma je z hlediska prizmatu právních dějin nanejvýše aktuální. Je totiž na místě se zabývat v oboru právních dějin i obdobími, která mají vztah k soudobé právní úpravě a jež nelze pro pochopení soudobého vývoje normotvorby vynechat, ignorovat, nebo je pouze onálepkovat, jak správně a výstižně autor práce uvádí.

Objektivní poznání právního vývoje v oblasti odvětví či vybraných institutů zvoleného odvětví nebo jeho části po druhé světové válce, jejich reflexe a komparace (ať již ve vztahu k úpravě prvorepublikové, či pozdější – socialistické, polistopadové nebo současné) je přisnosným a nanejvýše aktuálním. Nelze se totiž spokojit s lakonickými a generalizujícími zjištěními úplně stejně, jako nelze bez dalšího zvolené koncepce či jejich autory adorovat.

Vybrané otázky dědického práva a volba porovnání často opomíjeného občanského zákoníku vzešlého z právnické dvouletky a recentní právní úpravy plně splňuje požadavky na aktuálnost tématu.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody

Zpracování tématu z pozice spíše pozitivistického náhledu na právo a výběrem recentního právního předpisu vyžaduje přesné teoretické znalosti a výbornou orientaci ve zvolené oblasti práva, zde konkrétně práva dědického. Jako vhodné se jeví upozornit na to, že autor legitimně zvolil přístup ke zpracování odlišný, než v oblasti právněhistorických prací bývá zvykem a vzal za základ recentní právní úpravu. Autor zvolil ve vztahu k tématu a vytyčenému záměru vhodné metody a zcela koherentně jich užil. Za určitý nedostatek zvoleného přístupu lze považovat určitou nedůslednost v komparaci společenského nebo spíše ideové základy jedné a druhé právní úpravy. Ačkoli autor analyzuje ideová/ideologická východiska právní úpravy výstupu právnické dvouletky, již tak důsledně nečiní u jím zvolené recentní úpravy.

Ku zvážení je též bližší vymezení užití jednotlivých metod autorem a bližší osvětlení jeho přístupu k volbě jednotlivých institutů i volbě předmětu srovnání.

3. Formální a systematické členění práce

Práce je rozdělena do poměrně krátkého úvodu, v němž autor vymezuje téma práce a svůj základní cíl včetně uvedení výčtu metod, které pro její zpracování využil bez bližšího vymezení otázek, které si lze ve vztahu k výsledkům komparace (i s ohledem na obecně vžité přesvědčení) položit. V první kapitole se autor věnuje právním principům dědického práva a je obsahově takovým „úvodem“ pro gros práce, které představují tři kapitoly, do nichž autor vybrané otázky/instituty dědického práva rozčlenil. Čtenáři tím autor vymezil jednotlivé okruhy, které považuje za stěžejní a každé části se dostalo vhodného a přiměřeného prostoru. Autor využil závěr práce nikoli pouze pro prosté konstatování výsledků komparace, ale též i jeho subjektivní zhodnocení s výhledem de lege ferenda a určitým apelem směřujícím k současným trendům při tvorbě právních norem.

4. Vyjádření k práci

Celkově lze práci hodnotit jako velmi zdařilou. Autor bez jakýchkoli pochyb prokázal, že je schopen vědeckého bádání a užitím vhodných metod zpracovat zvolené téma v takové kvalitě, která je ve vztahu k tomuto druhu kvalifikační práce vyžadována. Autor přistoupil ke zpracování tématu se znalostí současné právní úpravy a nevynechal kritický pohled na zvolenou koncepci, když vystihnul, v čem spočívají. Jak již bylo zmíněno výše, pro čtenáře z řad odborné veřejnosti by bylo vhodné blíže vymezit postupy a úvahy, které autora vedly při vědeckém bádání. Zároveň by bylo též na místě kriticky vyhodnotit některé z osobností právnické obce podílejících se na úpravách občanskoprávních institutů v období právnické dvouletky a v období pozdějším a podrobit jejich veřejné a známé proklamace kritičtějšímu zhodnocení. Možná by to i více poodhalilo hodnotový základ obou právních úprav. Avšak je na autorovi, jaký přístup zvolí a jak odůvodní dosažených výsledků své badatelské činnosti.

5. Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	Cíl práce vytyčený autorem v úvodu práce byl splněn.
Samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství	Předkládaná práce je výsledkem samostatné tvůrčí činnosti autora. Kontrola z hlediska plagiátorství vyšla negativně (maximální podobnost 4 %, celkové procento podobnosti 25 %). Uvedená míra podobnosti je ve vztahu k tématu a způsobu zpracování zcela přiměřenou.
Logická stavba práce	Práce je strukturována logicky, jednotlivé kapitoly jsou ve vztahu k tématu práce a vytyčenému cíli práce koherentní a napomáhá i k uchopení záměru autora, ačkoli ten nebyl příliš rozsáhle komentován a pro čtenáře blíže vysvětlen.
Práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů) včetně citací	Autor využil pro zpracování práce vhodné zdroje, a to včetně zdrojů zahraničních. Za zmínku stojí využití archivního zdroje – zápisů z kodifikačních komisí z dosude nezpracovaného fondu Ministerstva spravedlnosti. Možná, že i ve vztahu k bližšímu osvětlení různých motivací a kontextu pro změny dědického práva provedené v občanském zákoníku v rámci jeho přípravy v průběhu právnické dvouletky by bylo lze použít i další zdroje, a to např. ideové instrukce v materiálech komisí ÚV KSČ apod. Práce netrpí vadami v oblasti citací a citace tedy odpovídají požadavkům na tento druh kvalifikačních prací.
Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	Provedená analýza vybraných právních institutů dědického práva zákona č. 141/1950 Sb., občanského zákoníku, v komparaci s právními instituty komparovaného zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, je příkladnou, vhodně využívající přesnou znalost soudobé právní terminologie oboru.
Úprava práce (text, grafy, tabulky)	Práce je standardně upravena.

Jazyková a stylistická úroveň	Jazyk i stylistika odpovídají zvolenému tématu a povaze práce.
-------------------------------	--

6. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

- a) Uvedení metody a postupu při výběru, analýze a následné komparaci zvolených právních institutů v předkládané kvalifikační práci.
- b) Porovnání svobody jednotlivce ve vztahu k úpravě dle zákona č. 141/1950 Sb., občanského zákoníku, a dle zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, jako východiska a ideového zakotvení pro úpravu právních institutů dědického práva.

Doporučení/nedoporučení práce k obhajobě	Doporučuji k obhajobě
---	-----------------------

V Praze dne 20. 6. 2024

JUDr. Lukáš Blažek, Ph.D.
oponent